

Primer Congrés Català de Geografia

11 al 15 de març 1991

Barcelona

En un món de transformacions vertiginoses en tots els àmbits, no és possible de restar al marge de la posta al dia col·lectiva. Dins del camp de la geografia, doncs, és el moment oportú per reemprendre les connexions amb els precursors i amb llurs aportacions valuoses, de saber desenvolupar-les i de projectar-les vers el futur. Cada dia hi ha més geògrafs que comprenen la necessitat d'aquesta posta al dia i de rompre el cercle de desconexions i de separacions que algunes vegades la restringeix. Ha arribat, doncs, el moment de reprendre el gust del diàleg i del debat i de trobar, sense agror, l'afecció per una confrontació àmplia i profunda de tots els punts de vista.

Tal vegada, durant el temps de la foscor i l'etapa subsegüent de les improvisacions i de les presses, s'hagué d'aprendre a esguardar el món, la societat i la ciència mateixa sense dogmatismes, sense imperioses i taxatives formulacions, descavalcats els personalismes i amb una exigència crítica, i fins i tot, al cap i a la fi, amb un cert to de relativisme i d'ironia.

Tot això ha fet necessària la celebració d'aquest Primer Congrés Català de Geografia on obertament es debatin postures, actituds i formulacions personals, on, més que descriure la realitat que l'abundor d'informacions ja ha posat a l'abast de l'home que recerca, es pugui analitzar-ne críticament l'estructura per poder extreure, de l'anàlisi, una lliçó útil que ajudi la societat catalana a emprendre una ruta de desenvolupament i de plenitud.

La SOCIETAT CATALANA DE GEOGRAFIA, filial de l'Institut d'Estudis Catalans, pensa que aquest Primer Congrés ha de servir per conèixer en profunditat les qüestions territorials plantejades, per aprendre a explicar-les conjuntament i per portar al comú de la població interessada una visió del país crítica, clara i constructiva.

Normes generals

La sessió inaugural del Primer Congrés Català de Geografia s'efectuarà a Barcelona el dia 11 de març de 1991. L'endemà, dimarts dia 12, tindrà lloc la presentació dels nou grups temàtics. Cadascun dels grups farà la seva presentació en una població diferent, com a punt central dels actes que s'hi celebraran amb motiu del Congrés de Geografia. Per tal de poder preparar convenientment el trasllat, la sala, el dinar, etc., caldrà que, al moment de la preinscripció, ja s'indiqui el grup en què, només a aquests efectes, hom es vulgui adscriure. Cal que s'indiquin tres grups en ordre de preferència, 1r, 2n, 3r; a fi de poder ordenar les sortides sense dificultats.

El programa del Primer Congrés Català de Geografia és el següent:

PROGRAMA

Dia 11 de març 1991

Sessió inaugural, a Barcelona

La continuïtat de la geografia catalana, conferència a càrrec de Lluís CASAS-SAS I SIMÓ, president de la Societat Catalana de Geografia

Dia 12 de març 1991

Presentació dels grups temàtics

- I. *El pensament geogràfic*, a Manresa, conferència a càrrec de Joan VILÀ I VALENTÍ de la Universitat de Barcelona
- II. *La política i l'ordenament del territori*, a Girona, conferència a càrrec d'Enric LLUCH I MARTÍN de la Universitat Autònoma de Barcelona
- III. *Diversitat de les bases en l'ordenament del territori*, a Tarragona-Reus, conferència a càrrec de Vicenç ROSSELLÓ I VERGER de la Universitat de València
- IV. *Població i poblament*, a Vic, conferència a càrrec d'Anna M. CABRÉ I PLA del Centre d'Estudis Demogràfics de la Universitat Autònoma de Barcelona
- V. *L'economia i el territori*, a Sabadell, conferència a càrrec de Bartomeu BARCELÓ I PONS de la Universitat de les Illes Balears
- VI. *Tecnologia de la comunicació i creació d'espais*, a Vilanova i la Geltrú, conferència a càrrec de Miquel de MORAGAS I SPA de la Universitat Autònoma de Barcelona
- VII. *El fet metropolità*, a Terrassa, conferència a càrrec de Juli ESTEBAN I NOGUERA de la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona
- VIII. *Les relacions de Catalunya amb l'exterior*, a Lleida, conferència a càrrec de Josep M. CARRERAS I PUIGDENGOLAS de la Sindicatura de Comptes de Catalunya
- IX. *La didàctica i la metodologia de la geografia*, a Cerdanyola del Vallès (al Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona), conferència a càrrec de Pilar BENEJAM I ARQUIMBAU de la Universitat Autònoma de Barcelona

Dies 13, 14 i 15 de març 1991, a Barcelona,

Presentació de les 24 ponències corresponents als grups temàtics

Discussió de les comunicacions que es presentin

Cloenda del Primer Congrés Català de Geografia

Relació de les Ponències

1. *El pensament geogràfic a Catalunya fins els anys 40*, per Francesc NADAL I PIQUÉ de la Universitat de Barcelona
2. *Tendències recents del pensament geogràfic a Catalunya*, per Maria Dolors GARCIA I RAMON de la Universitat Autònoma de Barcelona
3. *La política i l'administració del territori*, per Joan-Eugeni SÀNCHEZ I PÉREZ de la Universitat de Barcelona
4. *Les teories sobre l'ordenament del territori a Catalunya. Els precedents*, per Oriol NEL-LO I COLOM de l'Institut d'Estudis Metropolitans de la Universitat Autònoma de Barcelona
5. *El pensament sobre l'ordenament del territori i la legislació actuals*, per Antoni TULLA I PUJOL de la Universitat Autònoma de Barcelona
6. *Fonaments físics en l'ordenament del territori*, per Antonio GÓMEZ ORTIZ de la Universitat de Barcelona
7. *L'anàlisi ecològica. Els recursos naturals: Ús i malgastament*, per Joan BECAT del Centre Universitari de Perpinyà
8. *Bases de dades i la cartografia*, per Pau ALEGRE I NADAL de la Universitat Autònoma de Barcelona
9. *La urbanització del territori de Catalunya*, per Tomàs VIDAL I BENDITO dels Centres Universitaris del Camp de Tarragona (Facultat de Filosofia, Universitat de Barcelona)
10. *Població i demografia a Catalunya*, per Isabel PUJADAS I RUBIES de la Universitat de Barcelona i del Centre d'Estudis Demogràfics de la Universitat Autònoma de Barcelona
11. *Les noves tendències del poblament*, per Enric MENDIZÀBAL I RIERA, del Centre d'Estudis Demogràfics de la Universitat Autònoma de Barcelona
12. *Les transformacions recents de l'agricultura catalana*, per Roser MAJORAL I MOLINÉ de la Universitat de Barcelona
13. *Les modificacions de la indústria catalana després de la crisi*, per Mireia BEL-LIL I BOLADERAS, del Centre Internacional d'Estudis Urbans

14. *El terciari. El comerç i el turisme*, per Francesc LÓPEZ I PALOMEQUE de l'Estudi General de Lleida (Facultat de Filosofia i Lletres, Universitat de Barcelona)
15. *La territorialització de l'activitat bancària i financera. La política de les inversions*, per Josep OLIVERAS I SAMITIER dels Centres Universitaris del Camp de Tarragona (Facultat de Filosofia, Universitat de Barcelona)
16. *Els transports i les comunicacions*, per Rafael GIMÉNEZ I CAPDEVILA de l'Institut Català pel Desenvolupament del Transport (Generalitat de Catalunya)
17. *Les ciutats i el territori*, per Pilar RIERA I FIGUERAS de la Universitat Autònoma de Barcelona
18. *La ciutat metropolitana*, per Manuel RIBAS I PIERA de la Universitat Politècnica de Catalunya
19. *La regió metropolitana de Catalunya*, per Josep SERRA I BATISTE de la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona
20. *Catalunya a l'Estat de les Autonomies*, per Martí PARELLADA I SABATA de la Universitat de Barcelona
21. *Catalunya i la construcció d'Europa*, per Josep ROIG I MARTÍ de la Universitat de Barcelona
22. *Fonaments teòrics de la didàctica de la geografia*, per Agustín HERNANDO RICA, de la Universitat de Barcelona
23. *Precedents immediats de la reforma educativa*, per Pilar COMES I SOLÉ, de la Universitat Autònoma de Barcelona
24. *Les modificacions actuals en l'ensenyament de la geografia*, per Rosa ASCON I BORRÀS, de la Universitat Autònoma de Barcelona

Es podran presentar comunicacions. En enviar-les, caldrà que el respectiu autor indiqui de quin dels nou grups temàtics del Congrés vol que formi part i, si és possible, a quina ponència es refereix.

Les comunicacions, acompanyades d'un resum que no ha de superar un foli escrit a màquina i a doble espai, s'han de trametre, a la seu de la Societat Catalana de Geografia, *abans del quinze de febrer de 1991*. Els originals es presentaran, escrits a màquina i a doble espai. No poden superar els quinze folis, inclosos els mapes, els gràfics, la bibliografia i les notes.

Per facilitar la publicació, el títol de la comunicació cal que s'escrigui en majúscules, amb 5 cm. de marge superior. Dos espais després, figurarà el nom de l'autor, en minús-

cules, i els dos cognoms, en majúscules. Després, en minúscules, figuraran les referències professionals.

El text ha de començar quatre espais més avall.

Les notes s'hauran de referenciar amb un número i s'explicaran al final, així com la recopilació de la bibliografia.

La publicació de les comunicacions restarà a criteri del Consell de Redacció de *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*. Els resums que es presentin dintre del període indicat seran publicats abans de la sessió inaugural. Un comitè de selecció determinarà les comunicacions que puguin ésser presentades per un relator. Després, al debat-col·loqui que s'efectuarà en acabar cada sessió, els interessats podran completar i matisar la interpretació que s'hagi fet del seu treball.

Les conferències de presentació de cadascun dels nou grups temàtics i també les ponències es publicaran íntegres després del Congrés.

La preinscripció es farà mitjançant la tramesa, abans del 30 de setembre de 1990, de la butlleta adjunta degudament complimentada. La inscripció definitiva, en la forma que s'indicarà, caldrà fer-la abans del dia 1 de febrer de 1991.

Per a informacions suplementàries hom es pot dirigir a algun membre del Comitè Organitzador, que està format per les persones següents, membres de la Junta de Govern de la Societat Catalana de Geografia:

Rosa Ascon i Borràs (93) 218 65 86
professora del Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona
Enric Bertran i González (93) 423 75 44
secretari de la Societat Catalana de Geografia
Vicenç Biete i Farré (93) 253 01 12
tresorer de la Societat Catalana de Geografia
Joaquim Cabeza i Valls (93) 315 21 94
de l'Arxiu Bibliogràfic de la Unió Excursionista de Catalunya
Lluís Casassas i Simó (93) 231 36 67
catedràtic de geografia; president de la Societat Catalana de Geografia
Montserrat Cuxart i Tremps (93) 377 87 31
vocal de la Junta de Govern de la Societat Catalana de Geografia
M. Dolors Garcia i Ramon (93) 218 55 35
catedràtica de geografia; vice-president de la Societat Catalana de Geografia
Roser Majoral i Moliné (93) 209 98 25
catedràtica de geografia de la Universitat de Barcelona
Enric Mendizàbal i Riera (93) 490 27 89
del Centre d'Estudis Demogràfics
Joan Tort i Donada (93) 675 20 71
geògraf. Tècnic del Departament de Governació

o a la Secretaria

SOCIETAT CATALANA DE GEOGRAFIA
(Institut d'Estudis Catalans)
Secretaria del Primer Congrés
carrer del Carne, n° 47
08001 Barcelona
telèfon (93) 318 55 16

La inscripció i el pagament dels drets corresponents farà possible d'obtenir les publicacions del Congrés i el trasllat i el dinar a la població escollida.

Els drets d'inscripció seran els següents:

Drets normals	6.000 ptas.
Socis de la S.C. de G.	4.000 ptes.

L'entrada als actes acadèmics del Congrés Català de Geografia serà lliure.

Barcelona, Juliol de 1990

La SOCIEDAD CATALANA DE GEOGRAFÍA cree que este Primer Congreso Catalán de Geografía servirá para conocer en profundidad los problemas existentes, para aprender a explicarlos conjuntamente y para llevar al conjunto de la población interesada una visión crítica, clara y constructiva del país.

La SOCIEDAD CATALANA DE GEOGRAFÍA, además, espera la participación de geógrafos de otras procedencias. Su interpretación de los hechos y su explicación de situaciones parecidas tiene que contribuir a formar una visión de conjunto mucho más provechosa.

El programa del Primer Congreso Catalán de Geografía es el siguiente:

11 de marzo de 1991:

Inauguración

La continuidad de la geografía catalana, por Lluís CASASSAS SIMÓ, presidente de la Sociedad Catalana de Geografía

12 de marzo de 1991:

Presentación de los grupos temáticos

- I en Manresa, *El pensamiento geográfico* por Joan VILÀ VALENTÍ de la Universidad de Barcelona
- II en Girona, *La política y la ordenación del territorio* por Enric LLUCH MARTÍN de la Universidad Autónoma de Barcelona
- III en Tarragona-Reus, *La diversidad de Bases en la ordenación del territorio* por Vicenç ROSSELLÓ VERGER de la Universidad de Valencia
- IV en Vic, *La población y el poblamiento*, por Anna CABRÉ PLA del Centro de Estudios Demográficos de la Universidad Autónoma de Barcelona
- V en Sabadell, *La economía y el territorio*, por Bartomeu BARCELÓ PONS de la Universidad de las Islas Baleares
- VI en Vilanova i la Geltrú, *Tecnología de la comunicación y creación del espacio* por Miquel de MORAGAS SPA de la Universidad Autónoma de Barcelona
- VII en Terrassa, *El hecho metropolitano*, por Juli ESTEBAN NOGUERA de la Mancomunidad de Municipios del Área Metropolitana de Barcelona
- VIII en Lleida, *Las relaciones de Catalunya con el exterior*, por Josep M. CARRE-RAS PUIGDENGOLAS de la Sindicatura de Cuentas de Catalunya
- IX en Cerdanyola del Vallés (Departamento de Geografía de la Universidad Autónoma de Barcelona), *La didáctica y la metodología de la Geografía* por Pilar BENEJAM ARQUIMBAU de la Universidad Autónoma de Barcelona

13, 14 y 15 de marzo de 1991, en Barcelona

Presentación de las 24 ponencias referentes a los grupos temáticos mencionados

Discusión de las comunicaciones que se presenten

Clausura del I Congreso Catalán de Geografía

Las comunicaciones (acompañadas de un resumen de un folio) tienen que mandarse *antes del día 15 de febrero de 1991*. La extensión máxima de las comunicaciones será de 15 folios incluidos los mapas, los gráficos, las notas al final y la bibliografía.

Las comunicaciones serán publicadas en números sucesivos de la revista «Treballs de la Societat Catalana de Geografia». Las conferencias de presentación de los grupos temáticos y las ponencias se publicarán íntegras después del Congreso.

Antes del día 30 de septiembre de 1990 se tiene que mandar la pre-inscripción y comunicar a qué visita de presentación de los temas se desea inscribir. Cada ciudad ofrecerá una jornada de actividades diversas relativas al Congreso.

La inscripción y el pago de los derechos hará posible la obtención de las publicaciones del Congreso, y el traslado y la comida a la población que se haya escogido. El ingreso a los actos académicos del Congreso será libre.

Derechos normales de inscripción, 6.000 ptas.

Derechos de inscripción de los miembros de la Sociedad Catalana de Geografía, 4.000 ptas.

La SOCIÉTÉ CATALANE DE GÉOGRAPHIE pense que le Premier Congrès Catalan de Géographie doit servir à connaître profondément les problèmes qui touchent à l'évolution de la société actuelle, à apprendre les expliquer et à offrir à l'ensemble de la population intéressée une vision critique, claire et constructive du pays.

La SOCIÉTÉ CATALANE DE GÉOGRAPHIE compte sur la collaboration des géographes d'autres pays dont l'interprétation et l'explication des situations pareilles peuvent aider à améliorer la vision d'ensemble.

Le programme du Premier Congrès Catalan de Géographie c'est:

Le 11 març 1991.

Inauguration

La continuité de la Géographie catalane, par Lluís CASASSAS SIMÓ président de la Sociedad Catalana de Geografía

Le 12 març 1991.

Présentation des groupes thématiques

- I à Manresa, *La pensée géographique*, par Joan VILÀ VALENTÍ de l'Université de Barcelone
- II à Girona, *La politique et l'aménagement du territoire*, par Enric LLUCH MARTÍN de l'Université Autonome de Barcelone
- III à Tarragona-Reus, *Diversité des bases dans l'aménagement du territoire*, par Vicenç ROSSELLÓ VERGER, de l'Université de Valence
- IV à Vic, *La population et le peuplement*, par Anna CABRÉ PLA du Centre d'Études Démographiques de l'Université Autonome de Barcelone
- V à Sabadell, *Economie et territoire*, par Bartomeu BARCELÓ PONS de l'Université des Iles Baleares
- VI à Vilanova i la Geltrú, *Des technologies de la communication et de la création des espaces*, par Miquel MORAGAS SPA de l'Université Autonome de Barcelone
- VII à Terrassa, *Le fait métropolitain* par Juli ESTEBAN NOGUERA de l'Association des Communes de l'Aire Métropolitaine de Barcelone
- VIII à Lleida, *Relation de la Catalogne avec l'extérieur* par Josep M. CARRERAS PUIGDENGOLAS, Syndic des Comptes de la Catalogne
- IX à Cerdanyola del Vallès (Département de Géographie de l'Université Autonome de Barcelone), *Didactique et méthodologie de la Géographie*, par Pilar BENEJAM ARQUIMBAU, de l'Université Autonome de Barcelone

Le 13, 14 et 15 mars 1991.

Présentation des 24 rapports se référant aux groupes thématiques antérieurs

Discussion des communications qui auront été présentées

Clôture du Premier Congrès

Il faut envoyer les *communications* (avec un résumé d'un folio) avant le 15 février 1991.

Les communications ne doivent pas dépasser 15 folios y compris les cartes, les graphiques, les notes et la bibliographie. Les communications seront publiées dans des numéros successifs de la Revue «Treballs de la Societat Catalana de Geografia».

Les textes des *conférences de présentation* et les *rapports* seront publiés intégralement après la Clôture du Premier Congrès.

Avant le 30 septembre 1990, on doit envoyer la pré-inscription.

On doit manifester laquelle visite de présentation des thèmes préfère. Chaque ville va offrir diverses activités pendant toute la journée.

L'inscription et le paiement des droits permettront d'obtenir les publications du Congrès, le transport et le déjeuner à la ville choisie.

L'accès aux séances académiques du Congrès sera libre.

Droits normaux d'inscription ..... 6.000 pesetas
Membres de la Societat Catalana de Geografia ..... 4.000 pesetas

The CATALAN GEOGRAPHICAL SOCIETY feels that this First Catalan Geographical Congress can help to go deeply into present problems, to explain them together and offer a critical, clear, constructive vision of the country to the overall concerned population.

The CATALAN GEOGRAPHICAL SOCIETY also believes in the collaboration of geographers from other countries whose ideas and explanations about similar situations will improve the overall view.

The First Geographical Congress programme is the following:

March 11th, 1991.

Inauguration

Continuity of Catalan geography, by Lluís CASASSAS SIMÓ president of the Catalan Geographical Society

March, 12th, 1991.

Presentation of the Thematics Groups

- I in Manresa, *The Geographical thought*, by Joan VILÀ VALENTÍ, University of Barcelona
- II in Girona, *Politics and territorial arrangement*, by Enric LLUCH MARTÍN, Autonomie University of Barcelona
- III in Tarragona-Reus, *Variety of bases in territorial arranging*, by Vicenç ROSELLÓ VERGER, University of Valence
- IV in Vic, *Population and Settlement*, by Anna CABRÉ PLA, Center of Demographic Studies, Autonomie University of Barcelona
- V in Sabadell, *Economy and Territory*, by Bartomeu BARCELÓ PONS, University of Balearic Islands
- VI in Vilanova i la Geltrú, *Spatial Technology and Communications and the space creation*, by Miquel de MORAGAS SPA, Autonomie University of Barcelona
- VII in Terrassa, *The Metropolitan reality*, by Juli ESTEBAN NOGUERA, Municipality Union of the Metropolitan Area of Barcelona
- VIII in Lleida, *Catalan relations with the exterior*, by Josep M. CARRERAS PUIG-DENGOLAS, Count Syndic Office of Catalonia
- IX in Cerdanyola del Vallès (Departament of Geography, Autonomie University of Barcelona), *Didactics and Methodology of Geography*, by Pilar BENEJAM ARQUIMBAU, Autonomie University of Barcelona

March 13th, 14th and 15th, 1991.

Exposition of the 24 reports concerning previous groups

Discussion about the papers presented

Close of the First Congress

The papers (with summary of about one folio) must be sent before February 15th. Its size must be 15 folios maximum including maps, graphics, notes and bibliography.

The papers will appear in successive issues in the review «Treballs de la Societat Catalana de Geografia». The lectures and the reports will be entirely published after the Congress.

The pre-inscription saying which presentation you wish to attend must be sent before 30th September. Every city will offer several activities all day.

Inscription and payment of rights include publications, transport and lunch to the chosen city. Attendance at the academical acts of the Congress will be free.

Inscription normal rights ..... 6.000 Pesetas
Inscription of Catalan Geographical Society members ..... 4.000 Pesetas